

От напоената с обилна руска кръжв могила са израстли и нацъзвяли хиляди билки и цветя; от подвига на хилядите наши братя дошли от тъмен север съ изпъкнали десетки паметници, които всяка вечер, кога месец изгре, шепнат невнятни псалми на освободена България; от безаветната преданост на революционера Заимов, към родината ни—над Плевен се издига пленителния парк, осветен отсмелото дело на Скобелев.

Ще минат години и векове, ще изчезнат редица поколения на българския народ, името на Скобелев ще бъде и пре-бъде, както пребива всяко хубаво и високо човешко дело.

Тъй разбира смисъла на самопожертвуванието за общо човешко добро Стоян Деарбекирски и дава следното мото:

I.

Без спомени за велики събития, които съ донесли на яките си исторически рамене коренни промени в живота, човешката душа би се лутала като гъска в мъгла — би живяла без историческа светлина.

Който живее без историческа светлина за изживяното до сега от цялото човечество, той се движи в непроницаема духовна мъгла, където светлата лъча на духовното служение никога не прониква в глъбините на неговата тъмна душа.

II.

Спомените за велики борци, творци на щастливи човешки съдбини—насаждачи на човешината, на човешки права, на разумна свобода — дават крила на човешката душа. На тия исторически крила тя свободно лети над историческите поля, където съ се разиграли великите и съдбоносни събития. Тя, човешката душа, от високо гледа, на широко вижда и ясно разбира: що е било, що е сега и ще бъде в много близкото и в много далечното бъдаще.

Продължение на тия мисли, автора дава в следващите глави на книгата си.

Изватки из златната книга при Мавзолея на Зелената планина; Надписи площи за Бузлуджа, Шипка, Тетевенски балкан, Вратчанска планина и село Батак; из златните книги при паметниците на свобододата в Пордим, Бяла и Горна студена.

Хубави мисли, написани с трепет и смиренопочитание, пропити с топлина и боготворение, окрилени с силата на съвременника и заточеника.

Когато четете тая „Златна книга“ вие чувствувате златната рудница: от любов към страданието на народа си, от преданост към високо хуманни дела, от теплота към родното.

И неволно читателя пожелава в душа на автора да живее още много години за да ни разкаже всичко което неумо-